

Open Society Foundations - Armenia

ՏԵՂԵԿԱՆՔ

2013 թ. ՀՈՒՆՎԱՐ-ՀՈՒՆԻՍ ԱՄԻՍՆԵՐԻՆ
ԶԻՆՎԱԾ ՈՒԺԵՐՈՒՄ ՄԱՀԱՑՈՒԹՅԱՆ ԴԵՊՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ՎԱՆԱԶՈՐ

2013

Ըստ ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի ուսումնասիրության արդյունքների՝ 2013 թվականի առաջին կիսամյակում ՀՀ զինված ուժերում գրանցվել է 15 միջադեպ, որի հետևանքով մահացել է 15 զինծառայող: Միջադեպերից միայն 8-ի դեպքում է ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը հանդիսացել տեղեկատվության տարածման առաջնային աղբյուր:

Նշված ժամանակահատվածում գրանցված մահացության 15 դեպքերից 2-ը հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով է, 3-ը ինքնասպանության կամ ինքնասպանության հասցնելու, 3-ը կանոնադրային հարաբերությունների խախտման, 4-ը՝ դժբախտ պատահարի, 2-ը՝ առողջական խնդրների եւ ոչ պատշաճ բժշկական ծառայության տրամադրման պատճառով, 1-ը ծառայակցի կողմից կատարված անզգույշ սպանության հետևանքով:

Ըստ հասանելի տեղեկատվության՝ դեպքերի առնչությամբ հարուցվել են քրեական գործեր: Քրեական գործերից 1-ը հարուցվել է ՀՀ քրեական օրենսգրքի 377 հոդվածի 2-րդ մասով՝ մեքենաներ վարելու կամ շահագործելու կանոնները խախտելը, 3-ը ՀՀ քրեական օրենսգրքի 376 հոդվածի 2 մասով՝ պաշտոնական անձի անփույթ վերաբերմունք ծառայության նկատմամբ, որն անզգույշությամբ առաջացրել է մահ, 3 գործ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 110 հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով (ինքնասպանության հասցնելը), 1 քրեական գործ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետով (սպանություն ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով), 1 դեպք՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 10-րդ կետի հատկանիշներով՝ սպանություն՝ խուլիգանական դրդումներով, 1 դեպք՝ ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 6-րդ կետով՝ սպանությունը՝ շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով, 1 դեպք՝ ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդ. 1-ին մասով՝ Սպանություն: Մյուս 4 դեպքերում չի նշվում, թե արդյոք հարուցվել են քրեական գործեր եւ ինչ հոդվածներով:

Մահացության դեպքերից 11-ը տեղի է ունեցել Հայաստանի Հանրապետության տարածքում, 4-ը՝ Լեռնային Ղարաբաղի:

Ըստ առկա տեղեկատվության հարուցված 15 քրեական գործերից 11-ը գտնվում են նախաքննության փուլում, 1-ը՝ ըստ առկա տեղեկատվության

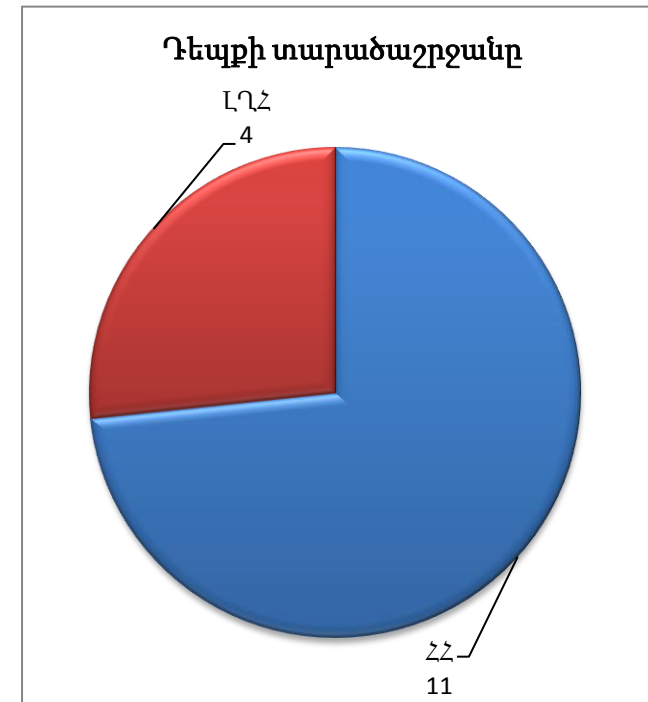
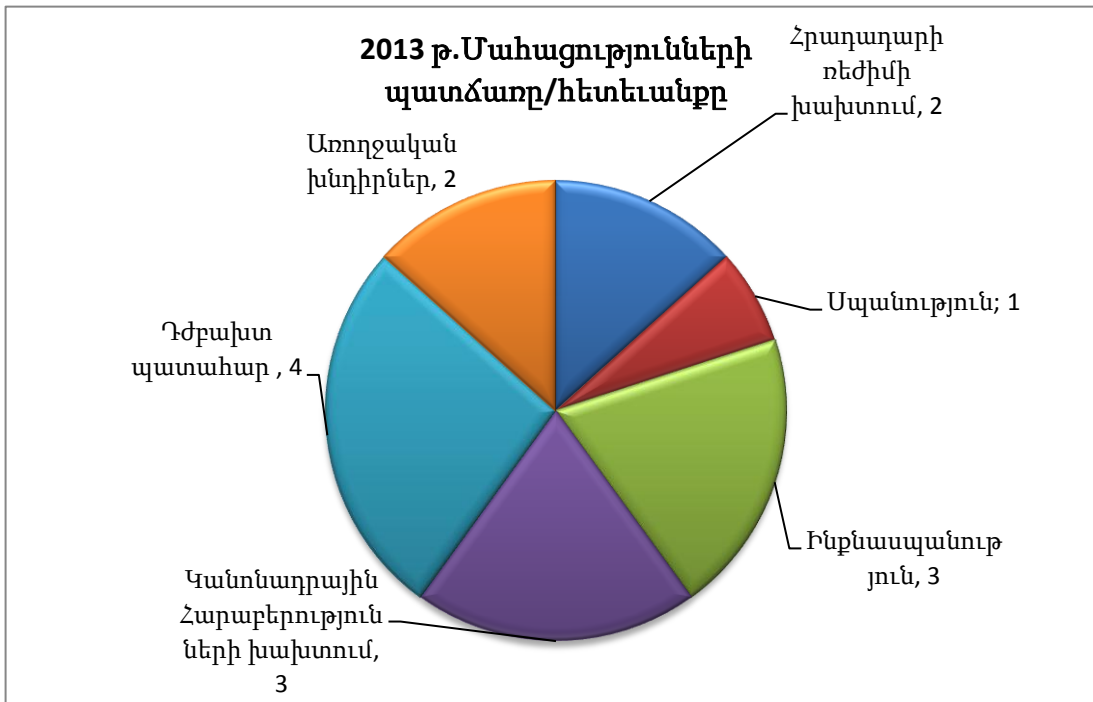
հետաքննության, իսկ թե որ փուլում են գտնվում գործերից երեքը՝ որևէ տեղեկատվություն չի տրամադրվել:

Եթե համեմատելու լինենք Նախորդ տարվա ցուցանիշների հետ, ապա պետք է նկատել, որ նույն ժամանակահատվածի կտրվածքով մահվան ելքով դեպքերը այս տարի նվազել է: Նախորդ տարի նույն ժամանակահատվածում տեղի է ունեցել մահվան ելքով 27 դեպք, իսկ այս տարի 15: Սակայն նկատենք, որ 2012 թ-ի դեպքերը տեղի են ունեցել 21 միջադեպի հարդյունքում, իսկ 2013 թ-ին, 15 միջադեպի արդյունքում 15 մահվան դեպք, այսինք, յուրաքանչյուր միջադեպի ժամանակ մահացել է մեկ զինձառայող:

Ստորեւ ներկայացվում են մահացության դեպքերի վիճակագրական տվյալները 2013 թ-ի առաջին կեսի համար, դեպքերի վերաբերյալ ամփոփ տեղեկատվությունը եւ դեպքերի նկարագրությունը:

2013 թ-ին ՀՀ զինված ուժերում մահացությունների պատճառները

Ամիս	Հրադադարի ոեժիմի խախտում	Սպանություն	Ինքնասպան ություն	Կանոնա դրային հարաբերու թյուններ	Դժբախտ պատահար	Առողջական խնդիրներ	Միջադեպերի քանակը	Ընդամենը	Դեպքերի վերաբերյալ պաշտոնական հաղորդագրու թյան առկայություն
Հունվար			1	1	1	2	5	5	2
Փետրվար	2		1				3	3	1
Մարտ		1					1	1	1
Ապրիլ			1				1	1	1
Մայիս				1	2		3	3	2
Հունիս				1	1		2	2	1
Ընդամենը	2	1	3	3	4	2	15	15	8

h/h	Անուն ազգանուն	Դեպքի տարեթիվը	Դեպքի տարածաշրջան	Դեպքի վայրը (քաղաք, գյուղ)	Զորամասը	Տեղեկատվության տարածման առաջնային աղբյուրը	Քրեական գործ հարուցող մարմինը	Քրեական գործի պաշտոնական որակումը	Դեպքի պատճառը	Որ փուլում է գտնվում գործը
1	Արթուր Գևորգյան	16.01.2013	ՀՀ	Վայոց Ձոր, Արփի գյուղի ճանապարհին		Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 377 հոդ. 2-րդ մաս մեքենաներ վարելու կամ շահագործելու կանոնները խախտելը	դժբախտ պատահար/մեքենաներ վարելու կամ շահագործելու կանոնները խախտում	Նախաքննություն
2	Արտակ Գալստյան	26.01.2013	ՀՀ			Ոչ պաշտոնական		ՀՀ քր. օր-ի 104-րդ հոդվածի 1-ին մաս՝ սպանություն	կանոնադրային հարաբարություններ/զի նվոր-զինվոր վեճ	Հետաքննություն
3	Արմենակ Մկրտչյան	17.01.2013	ՀՀ	Երևան՝ ԿԿԶՀ		Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 376 հոդ. 2-րդ մաս՝ անփույթ վերաբերմունքը ծառայության նկատմամբ, որն անզգուշությամբ առաջացրել է ծանր հետևանքներ	առողջական վիճակ՝ (միոկարդի սուր ինֆարկտ հարցականով, թոքային զարկերակացողունի թրոմբոէմբոլիա հարցականով, սուր սիրտ-թոքային անբավարարություն)	Նախաքննություն
4	Արայոմ Հակոբյան	18.01.2013	ՀՀ	Երևան՝ ԿԿԶՀ		Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 376 հոդ. 2-րդ մաս՝ անփույթ վերաբերմունք ծառայության նկատմամբ՝ որն անզգուշությամբ առաջացրել է ծանր հետևանքներ	առողջական վիճակ՝ (հեմորագիկ ինսուլտ, սպոնտան մասիվ սուբարախնոիդալ արյունազեղում արտահայտված ուղեղի մեղիալ հատվածներում, ուղեղի այտուց, ուղեղաբնի երկրորդային համախտանիշով, վիճակ տարած ջրծաղիկից հետո)	Նախաքննություն

5	Վարդան Ավագյան	30.01.2013	ՀՀ			Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 110 հոդվածի 1-ին մաս՝ սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական, արժանապատվությունը պարբերաբար նվաստացնելու ճանապարհով անձին անուղղակի դիտավորությամբ կամ անզգուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը	ինքնաձիգով ինքն իրեն մահացու հրազենային վիրավորում	Նախաքննություն
6	Մհեր Եղաշտյան	09.02.2013	ՀՀ	Տավուշի մարզ, Մովսես գյուղ	N գորամասի մարտական հենակետում	Ոչ պաշտոնական			հրադադարի ռեժիմի խախտում /նախնական տվյալներ/	
7	Գոռ Ղազարյան	19.02.2013	ԼՂՀ	հակամարտ գորքերի շփման գծի հյուսիս-արևելյան ուղղությամբ տեղակայված դիրքեր		Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետ՝ սպանություն ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով:	հրադադարի ռեժիմի խախտում	Նախաքննություն

8	Կարեն Հակոբյան	21.02.2013	ԼՂՀ		Հյուսիսային ուղղությամբ տեղակայ ված միավորման գործառն	Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայության	ՀՀ քր. օր-ի 110 հոդվածի 1-ին մաս՝ սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական արժանապատվոյթո ւնը պարբերաբար նվաստացնելու ճանապարհով անձին անուղղակի դիտավորությամբ կամ անզգուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը	կանոնադրային հարաբերություններ	Նախա քննություն
9	Վոլոդյա Ավագյան	20.03.2013	ԼՂՀ		ԼՂՀ ՊԲ հյուսիսարեւ ելյան ուղղությամբ տեղակայվա ծ մարտական դիրք	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայության	ՀՀ ՔՕ 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 10-րդ կետի հատկանիշներով՝ սպանություն՝ խուլիգանական դրդումներով	սպանություն	Նախաքննություն
10	Բաֆֆի Մարաշյան	19.04.2013	ԼՂՀ	ԼՂՀ ՊԲ հյուսիս- արևելյան ուղղությամբ տեղակայված գործառնասերից մեկ	«Ինտերնատ» գործառն	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 110 հոդվածի 1-ին մասով՝ սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական արժանապատվոյթո ւնը պարբերաբար նվաստացնելու ճանապարհով անձին անուղղակի դիտավորությամբ կամ անզգուշությամբ	կանոնադրային հարաբերություններ	Նախաքննություն

								ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը		
11	Թ. Առաքելյան	02.05.2013	ՀՀ	Արարատի մարզի Եղեգնավան գյուղ		Ոչ պաշտոնական			դժբախտ պատահար՝ ավտովթար	
12	Լյուքս Ստեփանյան	15.05.2013	ՀՀ	Տավուշի մարզ, ք. Նոյեմբերյան		Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայության 6-րդ կայազորային քննչական բաժին	ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 6-րդ կետով՝ սպանությունը՝ շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով	կանոնադրային հարաբարություններ՝ զինվոր-զինվոր վեճ	Նախաքննություն
13	Արմեն Ղուդաբաշյան	17.05.2013	ՀՀ			Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 376 հոդ. 2-րդ մասով՝ անփույթ վերաբերմունքը ծառայության նկատմամբ, որն անզգուշությամբ առաջացրել է ծանր հետևանքներ	դժբախտ պատահար՝ հոսանքահարում	Նախաքննություն

14	Սիփան Մովսիսյան	01.06.2013	ՀՀ	ք. Երևան	Վազգեն Սարգսյանի անվան ռազմական ինստիտուտ	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդ. 1-ին մասով` Սպանություն	կանոնադրային հարաբարություններ` զինվոր-զինվոր վեճ	Նախաքննություն
15	Ալեքսանդր Ատավին	02.06.2013	ՀՀ	Շիրակի մարզ. ք. Գյումրի	ՀՀ-ում ՌԴ Զինված ուժերի դիվիզիա	Ոչ պաշտոնական			դժբախտ պատահար` ավտովթար	

**ԶԻՆՎԱԾ ՈՒԺԵՐՈՒՄ ԶԻՆԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ
ՄԱՀԱՑՈՒԹՅԱՆ ԴԵՊՔԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ**

Ա. Հրադադարի ռեժիմի խախտում

1. Գոռ Ղազարյան

2013 թ-ի փետրվարի 19-ին հակամարտ գորքերի շփման գծի հյուսիս-արևելյան ուղղությամբ տեղակայված դիրքերից մեկում, հակառակորդի կողմից արձակված գնդակից մահացու վիրավորում է ստացել ժամկետային զինծառայող Գոռ Արթուրի Ղազարյանը (ծնված 1992 թվական)՝ Գոռ Ղազարյանը գորակոչվել էր Տավուշի մարզից:

Գոռ Ղազարյանի մահվան փաստով քրեական գործ է հարուցվել 104 հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետով՝ սպանություն ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով:

Ըստ Տավուշի մարզի Բերդավան գյուղի գյուղապետ Արարատ Գաբրիելյանի 19-ամյա զինծառայող Գոռ Ղազարյանը Ռուսաստանից վերադարձել էր Հայաստան՝ իր պարտքը հայրենիքին տալու համար: «Ծնողներն այնտեղ են տեղեկացել կատարվածի մասին եւ իմանալուն պես եկել են: Լուրը մենք չենք հայտնել նրանց: Մենք դեռ շոկի մեջ ենք, երեխան վերադարձել էր հայրենիք ծառայության համար ու նման բան ստացվեց: Շատ քչերն են նման քայլի դիմում: Գոռը ընտանիքի միակ տղան էր», - ասել էր գյուղապետը:

2. Մհեր Վոլոդյայի Եղջատյանը

2013 թ-ի փետրվարի 9-ին, ժամը 09.05-ի սահմաններում, ըստ նախնական տվյալների, հայ-ադրբեջանական սահմանագոտու հյուսիսարևելյան հատվածում, Տավուշի մարզի Մովսես գյուղի պաշտպանական դիրքերում մարտական

¹ http://haynews.am/hy/1361354885?fb_comment_id=fbc_485953351461865_4707398_485953928128474#f15955a8f
<http://pressing.am/?p=1358&l=am>
<http://news.am/arm/news/142289.html>

հերթապահություն իրականացնելիս հակառակորդի կողմից որովայնի շրջանում մահացու հրազենային վիրավորում է ստացել պայմանագրային զինծառայող, շարքային Մհեր Վոլոդյայի Եղշատյանը (ծնված 1976թ.): Մհեր Վոլոդյայի Եղշատյանը զորակոչվել էր Բերդի զինկոմիսարիատից:²

Բ. Ինքնասպանություն/ինքնասպանության հասցնել

1. Կարեն Հակոբյան

2013 թ-ի փետրվարի 21-ին, ժամը 09:30-ի սահմաններում, հյուսիսային ուղղությամբ տեղակայված միավորման զորամասերից մեկում արտակարգ միջադեպ է տեղի ունեցել, որի արդյունքում մահացել է ժամկետային զինծառայող Կարեն Արծվիկի Հակոբյանը (ծնված 1994թ.):³

19-ամյա ժամկետային զինծառայող Կարեն Հակոբյանի մահվան փաստով քրեական գործ է հարուցվել 110 հոդվածի 1-ին մասով՝ սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական արժանապատվությունը պարբերաբար նվաստացնելու ճանապարհով անձին անուղղակի դիտավորությամբ կամ անզգուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը: 21-ամյա զինծառայող Կարեն Հակոբյանը Հրազդան քաղաքի բնակիչ էր:

2. Վարդան Ալբերտի Ավագյան

2013 թ-ի հունվարի 31-ին, ժամը 22:20-ի սահմաններում, ՀՀ ՊՆ N զորամասի կայի վաշտի զինանոցում, ըստ նախնական տվյալների, ինքնաձիգով ինքն իրեն մահացու հրազենային վիրավորում է հասցրել նույն զորամասի ժամկետային զինծառայող, շարքային Վարդան Ալբերտի Ավագյանը /ծնված 1990 թ./: Վարդան Ավագյանը զորակոչվել էր 2012 թ-ին Նոր Նորքի զինկոմիսարիատից:⁴

² http://www.1in.am/arm/armenia_society_158017.html
<http://www.aravot.am/2013/02/10/165467/>

³ <http://operativ.am/?p=8298>
<http://www.mamul.am/am/news/32370/%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%BE%D5%B8%D6%80-%D5%A7-%D5%B4%D5%A1%D5%B0%D5%A1%D6%81%D5%A5%D5%AC#.USZi7hug5ek.facebook>
<http://www.ilur.am/news/view/9712.html>

⁴ http://www.galatv.am/news/view/item_45214.html
<http://operativ.am/?p=6135>
<http://www.mil.am/1359972027>

Փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայությունում հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 110 հոդվածի 1-ին մասով /ինքնասպանության հասցնելը/: Կատարվում է նախաքննություն:

Ընտանիքի անդամների բնութագրմամբ, Վարդանը զուսպ ու հավասարակշռված տղա էր, երբեք նրան արտասովոր վարքով կամ դեպրեսիայի մեջ չեն տեսել: Նա մշտապես ի վիճակի է եղել խնդիրները հարթել, իրավիճակից դուրս գալ առանց փորձանքների: Եղբայրների կանայք ասում էին, թե չեն հավատում ինքնասպանության վարկածին: Բայց այլ վարկածներ չունեին: “Շատ անհասկանալի է ամեն ինչ, մի օր առաջ զանգեց շատ ուրախ ու ոգևորված, ասաց, որ ամսի 7-ին անպայման գալիս է, մենք շատ ուրախացանք, իրեն էինք սպասում: Ամեն ինչ էնքան լավ էր, ո՞վ կսպասեր, որ սենց կլիներ... Ուրախ-ուրախ հայտնեց, որ պատվոգիր է ստացել, ամեն ինչ շատ լավ էր, ոչ տրամադրության անկում, ոչ որեւէ բան...”,- ասում էին ազգականները: Սիրո հողի վրա նեղվածությունն էլ բացառեցին՝ ընկերուհի չուներ:

Առողջական վիճակի առումով էլ նշեցին, թե ամիսներ առաջ ճողվածքն է վիրահատել: “Վարդանը կապի վաշտում ծառայող էր, իրեն լավ էր զգում, ոչ մի անգամ չի դժգոհել, չհասկացանք, թե ինչ եղավ, ախր դրանից մի քանի ժամ առաջ էր մեր հետ խոսել, ոչ մի ընկճվածություն չկար”:

“Գնացեք պատասխանատուներին հարցրեք, իրենք թող ասեն՝ այդ ինչպե՞ս ստացվեց, որ ուրախ, առողջ մարդը ժամեր անց կյանքին հրաժեշտ տվեց”,-լաց լինելով՝ զրույցին միջամտեց մեկ այլ ազգական:

Եվ հիմա եթե մենք գրենք, որ մեր բանակում ամենաթողություն է տիրում, որ բանակ ուղարկելը վերածվել է ռազմի ճակատ ուղարկելու, մեզ կմեղադրեն, թե՛ վարկաբեկում եք բանակը, “ջուր եք լցնում թշնամու ջրաղացին”: Մենք պնդում ենք, որ այս վիճակը հանդուրժողներն են մեր իրական թշնամիները՝ ինչ պաշտոն ուզում է նրանք զբաղեցնեն եւ ինչ տաքուկ կաբինետում ուզում է հայրենասիրական ճառեր բարբաջեն”,-գրում է թերթը:⁵

⁵ http://henaran.am/news_view.php?post_id=17039

3. Բաֆֆի Լևոնի Մարաշյան

2013 թ-ի ապրիլի 19-ին, ժամը 11.40-ի սահմաններում ԼՂՀ Պաշտպանության բանակի հյուսիսարևելյան ուղղությամբ տեղակայված գորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական դիրքում մահացու հրազենային վիրավորում է ստացել և տեղում մահացել է 19-ամյա (1994թ. ծնված) Բաֆֆի Լևոնի Մարաշյանը:⁶

Գործի առթիվ հարուցվել է քրեական գործ՝ ՔՕ-ի 110 հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշներով (ինքնասպանության հասցնել):

«Բանակն իրականում» նախաձեռնության տվյալներով՝ դեպքը տեղի է ունեցել ԼՂՀ Մարտակերտի «Ինտերնատ» անունով հայտնի գորամասում: Ընտանիքին հաղորդել են, թե կատարվածը ինքնասպանություն է: Բաֆֆին զորակոչվել էր Երևանի Քանաքեռ-Զեյթուն տարածքային զինկոմիսարիատից:

Դիագնոստիկայի մասնակցած փորձագետ Ռուբեն Մարտիրոսյանը լրագրողների հետ զրույցում նշել է, որ կրակոցը եղել է կոկորդի մասում: Եղել է մեկ կրակոց: Ըստ նրա՝ դիակի վրա բռնության հետքեր չեն եղել:⁷

Բաֆֆի Մարաշյանի հարևանները պատմել են հետևյալը. «երկու եղբայր էին, եղբայրը ասպիրանտ է, ինքն էլ ընդունվեց կիրառական, մեկ տարի հետո բանակ գնաց, որ վերադառնա եւ ուսումը շարունակի: Մի քանի շաբաթ առաջ եկել էր արձակուրդ, հարևաններին ասել էր, որ դժգոհություն չունի բանակից, որ ընկերներով բարձրանում են սահման, իջնում»:

«Շատ համեստ և խելացի տղա էր, ոչ մեկի վրա ձայն բարձրացրած չկա, ձայնը լսած չկանք, շոկի մեջ ենք, մեր աչքի դեմը մեծացած, մեր Զեյթունում դպրոց գնացած խելացի երեխա էր Ռաֆոն», պատմել է հարևաններից մեկը՝ հավելելով, որ հնարավոր չէր եղ տեսակ երեխան իրեն խփեր: Նրանք ասացին, որ ամբողջ Զեյթունցը ցնցված է:

«Մեծացնես երեխուն, այդ տարիքին հասցնես ուղարկես բանակ, որ դի՞ն տանք», ասել է հարևաններից մեկը՝ ավելացնելով, որ սա է մեր հայոց բանակը:⁸

⁶ <http://www.tert.am/am/news/2013/04/20/soldier-killed/>
<http://news.am/arm/news/149819.html>

⁷ http://www.galatv.am/news/view/item_695584.html
<http://168.am/2013/04/22/213620.html>

⁸ <http://Iragir.am/index.php/arm/0/right/view/81867>

Զորամասի հրամանատարի բանավոր պատմածի համաձայն՝ այդ օրը նշված սահմանային գոտում տեղի էր ունենում հերթափոխ, և մի գումարտակի զինծառայողներին փոխարինում էին մեկ այլ գումարտակի զինծառայողներ, ինչի նպատակով հենակետին էր մոտեցել զինվորական ավտոբուսը:

Ըստ հրամանատարի՝ հերթափոխն ավարտած զինվորները միմյանցից 40մ հեռավորության վրա մեկ առ մեկ շարժվում էին դեպի ավտոբուսը: Այդ ժամանակ էլ հնչել է կրակոցի ձայնը, զինվորները վազելով մոտեցել են և տեսել ինքնասպան եղած Րաֆֆիին:⁹

Գ. Կանոնադրային հարաբերությունների խախտում

1. Արտակ Գալստյան

2013 թ-ի հունվարի 26-ին՝ ժամը 23:40-ի սահմաններում, ըստ նախնական տվյալների՝ Հայաստանի ՊՆ N գորամասի ժամկետային զինծառայող, կրտսեր սերժանտ Յուրի Հրայրի Գարեգինյանը մարտական դիրքում, իրեն ամրակցված ինքնաձիգից կրճքավանդակի շրջանում մահացու հրազենային վիրավորում է հասցրել ժամկետային զինծառայող, ավագ սերժանտ Արտակ Գրիգորիի Գալստյանին:¹⁰

Սույակ գյուղի գյուղապետի փոխանցմամբ, Արտակը ծառայության է մեկնել իր զույգ եղբոր հետ: Արդեն 1 տարի եւ 2 ամիս է ինչ մեկնել են ծառայության: Վերջին անգամ արձակուրդ են եկել 1.5 ամիս առաջ իրենց պապիկի հուղարկավորությանը: Գյուղապետի պատմելով, որ նրանք սոցիալապես միջին պայմաններում ապրող ընտանիք են, երեք եղբայր են: «Մինչեւ ծառայության մեկնելը հորն էին օգնում, բանվորություն էին անում: Վերին աստիճանի համեստ երեխաներ են: Հրամանատարն էլ, որ եկել էր, ասում էր, որ շատ խելացի, արտակարգ տղաներ են», - ընդգծեց գյուղապետը: Ըստ գյուղապետի՝ Արտակի եղբայրը ծառայությունից արձակուրդ է եկել եղբոր հուղարկավորությանը մասնակցելու համար, սակայն շոկի

⁹ <http://www.epress.am/2013/04/25/«Հրամանատարը-սուտ-հեթիաթ-է-պատմել»-փո.html>

¹⁰ <http://lurer.com/?p=72233&l=am>

մեջ է: Եղբայրն այնքան վատ վիճակում է, որ նույնիսկ գյուղապետն իրեն թույլ չի տվել նրան հարցեր տալ: ¹¹

2. Լյուքս Ստեփանյան

2013 թ-ի մայիսի 15-ին Նոյեմբերյանի տարածաշրջանում տեղակայված զորամասում արտակարգ միջադեպ է տեղի ունեցել: Ժամկետային զինծառայողներից մեկը զորամասի ծխարանում կրակ է բացել: Դրա հետևանքով ժամկետային զինծառայող, Մարտունու շրջանի Վերին Գետաշեն գյուղի բնակիչ, 1994թ. ծնված Լյուքս Ստեփանյանը զոհվել է:¹²

Այդ կրակոցներից ծանր վիրավորվել է ժամկետային զինծառայող, Արմավիրի մարզի Մրգաշատ գյուղի բնակիչ, 1994թ. ծնված Հրաչյա Սարգսյանը: Վերջինս ժամը 16-ի սահմաններում գլխի հրազենային վնասվածքով տեղափոխվել է Նոյեմբերյանի բժշկական կենտրոն, որտեղից էլ ժամը 20-ին՝ Երևանի զինվորական հոսպիտալ:

Փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայությունում ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 6-րդ կետով (սպանությունը՝ շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով) հարուցվել է քրեական գործ և կատարվում է նախաքննություն: Դավիթ Խաչատրյանը ձերբակալվել է:

Ըստ առկա տեղեկությունների՝ Դավիթ Խաչատրյանը վիճաբանել է Լյուքս Ստեփանյանի հետ, որի ժամանակ կրակել է վերջինիս վրա:¹³

Որպես բողոքի նշան մայիսի 18-ին Լյուքս Ստեփանյանի հայրը, որոշել է ի նշան որդու հետ կատարվածի դեմ բողոքի՝ որդու դին բերել Երևան և բողոքի միջոցառում անցկացնել Կառավարության շենքի դիմաց:

Դեպքի հետ կապված՝ ՊՆ փակել է ճանապարհը՝ թույլ չտալով սպանված զինվոր Լյուքս Ստեփանյանի հարազատներին շարունակել իրենց ճանապարհը Երևան:

Սպանված զինվոր Լյուքս Ստեփանյանի հարազատները, չնայած ստեղծված խոչընդոտներին, փորձել են շարունակել ճանապարհը դեպի Երևան և արդեն հասել

¹¹ <http://asekose.am/news/4/115137-news-armenia.html>

¹² <http://operativ.am/?p=17470>

¹³ <http://news.am/arm/news/153708.html>

News.am-ի տեղեկություններով՝ խոչընդոտներ են ստեղծվել նաև Երեւան-Սեւան մայրուղում. բախվել են ոստիկաններն ու սպանված զինվոր Լյուքս Ստեփանյանի հարազատները, ովքեր որդու դին տեղափոխում են Երեւան: Ըստ աղբյուրի՝ նրանց միջեւ ծեծկռուտք է սկսվել: Ջինվորի հարազատները զինվորականների մեքենաների պատնեշը հաղթահարելու համար ջարդել են նրանց մեքենաները: Աղբյուրի փոխանցմամբ՝ հաջողվել է հաղթահարել պատնեշն ու շարունակել ճանապարհը: Հայտնում են նաև, որ Երեւանից նրանց հետ հանդիպման են գնացել նորանոր ՃՈ և զինվորական մեքենաներ, որպեսզի կանխեն սպանված զինվորի հարազատների մուտքը Երեւան:

Ձոռվածի հայրն ասել է, որ իր այդ քայլի նպատակը որդու սպանության բացահայտումն է: «Ես ոչ մի տեղեկություն չունեմ իմ երեխու հետ ինչ ա պատահել, ոչ մեկը չի ասում, ինձ շատ տարբեր բաներ են ասում, «չաստում» ինձ մի բան են պատմել, ճանապարհին՝ ուրիշ բան, գյուղում՝ ուրիշ բան», հայտնում է Tert.am-ը:¹⁴

Ձոռվածի մայրը ողբում էր. «Զարկե՞լ էր՝ թող ոտքին զարկեր, ինվալիդ սարքեր, բա ես հիմի ո՞նց մխիթարվեմ: Զարկե՞լ էր, թող թուրքը զարկեր, կասեի տղես հերոսի մահով մեռավ, բա ես հիմի ո՞նց մխիթարվեմ»:

Գյուղացիները՝ հիմնականում տարեց մարդիկ ու կանայք, վրդովված էին: Նրանց խոսքով, խաղաղ պայմաններում գյուղից այս էլ վեցերորդ զինվորն է մահանում:

«Ինչի՞ համար են էս զինվորին տանում թաղելու: Հանուն ինչի՞, ախր պատերազմ չի... բա էդ գորամասում հրամանատար չկա՞: Հարց եմ տալիս, Սերժ Սարգսյան, ինչի՞ համար սպանեցին: Ինչի՞ դու սաղ մնաս, էսա երեխեն գնա հողի տակը», - գոռում էր մի գյուղացի:

Բարձրաստիճան զինվորականներին ու նրանց մեքենաների շարայունը տեսնելով՝ կանայք բորբոքվեցին.

«Ինչի՞ համար ա էս պետությունը, մենակ փող հավաքելը... 18 տարի երեխուն պահել էր արդար քրտինքով, որ էսօր տաներ հողի մե՞ջ դներ: «Ինչի՞ մի օր չլսեցինք,

¹⁴ http://jfh.am/?ln=1&id=10&page_id=62

որ պաշտոնավորի երեխեն սահմանին ծառայի, սենց մե բան էղնի: Մենակ հող փորողի, անասուն պահողի երեխեն կգոհվի», «Թուրքի գյուլլա՞ էր, հորի՞ պտի հայու գյուլլից հայր մեռնի», «Ախպերս Ղարաբաղ կոիվ է էրե, հաղթեր է, մկա Ռուսաստանա քուչեքը կֆոֆոա, էսա մեծավորներ էլ զվանին դրել են թեւերուն, կապրին, մեր երեխեքին էլ կտանեն, սպանեն»:

Անգամ գյուղի զինկոմ Գագիկ Հարությունյանն իր վրդովմունքը չէր թաքցնում:

«Ամեն զորակոչի գալիս եմ գյուղից տղաներին հավաքում տանում եմ... 18 տարին լրանում է, ուղարկում ենք մեր հայոց սահմանները պաշտպանելու, բայց արդյունքը չենք ստանում, արդյունքը, ինդրեմ, մեր առաջն է, որ չգիտենք՝ ինչ անենք», - մեզ հետ զրույցում ասաց Հարությունյանը:

«Երեք տղա երեխա էլ ես ունեմ: Մեծն աշունը բանակի է: Նոր զինկոմին ասել եմ՝ հետեւից չգաս... Աստված չանի, պատերազմ սկսի, երեքին էլ ուղարկեմ, բայց սենց... թող գան ինձ տանեն դատեն, երեխեքին դատեն... ավելի լավ ա բանտ նստեն, քան թե էսպես լինի», - ասաց գյուղացիներից մեկը:

Մի ուրիշ գյուղացի էլ զորակոչի տարիքի երեք տղա ունի. «Իմ երեխեքն արդեն բանակի են՝ երկուսը ջեւիկ (զույգեր) են, մեկը թաք ա: Ես մի ճանապարհ պիտի ստեղծիմ, օր երեխեքին բանակից պոկեմ», - ասաց նա: «Ճանապարհն ո՞րն ա, տանես պաշտոնավորին 10 հազար դուլար տաս հարստացնե՞ս, - առարկեց նրա համագյուղացին, - ինչի՞ պետք է էս վիճակի մեջ լինենք, որ հազիվ աշխատած մի երկու կոպեկ փողը տանենք կառավարության գրպանը լցնենք, ինչ ա, թե չտանեն մեր երեխուն սպանեն»:¹⁵

Սպանված ժամկետային զինծառայող, շարքային 19-ամյա Լյուքս Ստեփանյանի հայրը՝ Աշխարհիկ Ստեփանյանը, պատմում է, որ որդու հոգեհանգստի ժամանակ իրենց տուն են եկել պաշտպանության նախարարության աշխատակիցները, հրամանատարական կազմը, որոնց իրենք հարցրել են, թե ինչ կարող են ասել որդու մասին, դեպքի մասին, բայց որևէ պատասխան չեն ստացել: «Հրամանատարը և մյուսները՝ վեց-յոթ հոգի, նրանց բոլորին խնդրեցինք՝ ես, կինս, որդիս, մեկ բան ասացե՛ք տղայիցս, նրանք որևէ բան չասացին մեր տղայի մասին», - ասաց հայրը՝ հավելելով, որ նրանց իրենց տնից վոնդել են:

¹⁵ <http://ilur.am/news/view/13672.html>

Այնուհետև հայրն իմացել է, որ հորեղբոր տղայի մոտ 300.000 դրամ գումար են թողել և անմիջապես փողը հետ է վերադարձրել: «Հա՛ց էիք ուզում ուտել, գնացե՛ք ռեստորան, հաց կերե՛ք, ես միլիոնների քյասիք եմ, բայց ես 300 հազարների քյասիք չեմ: Խի դրանց փողո՞վ ես պետք է որդուս թաղումն անեի», - հուզված ասաց հայրը:

Նա նշեց, որ ինքն ու կինն են որոշել Երևան տեղափոխել տղայի դին: «Մենք երկրից էինք ուզում գնալ», - ասաց հայրը:¹⁶

Իսկ դեպքի հետ կապված՝ իրավապաշտպան Արթուր Սաքունցը քննադատում է սպանված զինվոր Լյուքս Ստեփանյանի դին Երևան տեղափոխելու վերաբերյալ ՊՆ մամուլի խոսնակ Արծրուն Հովհաննիսյանի հայտարարությունը, թե «դա լրիվ կազմակերպված է եղել»: «Պաշտոնական տեսակետն է, թե դա հրահրված է եղել, դրդել են: Ես հարց եմ տալիս, ո՞վ է հրահրել, ո՞վ է դրդել, ո՞վ է եղել: Նախարարության մամուլի խոսնակը պետք է հրապարակի ինֆորմացիայի աղբյուրը, կամ ով է գնացողը եղել: Եթե դու ասում ես, որ հրահրող է եղել ու դա արել է իրավապաշտպան կազմակերպությունը, ապա բարի եղիր հրապարակել անունը: Շատ իրավապաշտպան կազմակերպություններ եւ հ/կ-ներ կան, թող հրապարակի հրահրողի անունը: Դա համարում եմ ապատեղեկատվություն եւ խառնաշփոթ ստեղծելու միտում, ապատեղեկատվություն, որի նպատակը բուն խնդրից ուշադրությունը շեղելն է: Հաստատ այդ իրավապաշտպան հ/կ-ն պատասխանատու չէ այն պատճառների համար, որը հանգեցրել են այդ դեպքին», - Aravot.am-ին հայտնել է իրավապաշտպան Արթուր Սաքունցը՝ մեկնաբանելով իրավապաշտպան կազմակերպություններին ուղղված մեղադրանքները, թե իրենք են սպանված զինվորի ծնողներին հրահրել նրա դին Երևան բերելու հարցում: Նա ապատեղեկատվություն է համարում նաեւ ՊՆ մամուլի խոսնակի մեկ այլ հայտարարություն, թե նախնախան տվյալներով սպանվածը ինքն է հրահրել դեպքը, ժամապահին հայհոյանք տալով. «Նա գերազանցում է սեփական լիազորությունները, որովհետեւ նման դեպքերում, երբ ուսումնաիրությունների հիման վրա ենք հարցեր բարձրացնում, ասում ենք քննությամբ կպարզվի, իսկ հիմա մինչեւ քննության

¹⁶ <http://zham.am/am/news/6437.html>

պարզվելը տալիս են կանխակալ վերաբերմունք, որը նույնպես գնահատում եմ ապակողմնորոշման դրսևորում»: Ա. Սաքունցը, հաշվի առնելով բանակում մահացության դեպքերի քննության փորձը, կասկածներ ունի, թե արդյոք օբյեկտիվ եւ բազմակողմանի քննություն կկատարվի. «Առավել եւս, որ մի դեպքում լրիվ մեղադրում են ու ամբողջ դժգոհության սլաքն ուղղում են արդեն կալանավորված զինժառայողի ուղղությամբ եւ ոչ մեկ չի ասում՝ որոնք են այն պատճառները եւ այն հանգամանքները, որոնք հանգեցրել են զենքի կիրառմանը: Կրկին չսպասելով քննության արդյունքներին՝ պաշտոնական ամենաբարձր մակարդակով տրվում են գնահատականներ, ըստ էության, կանխորոշում են քննության ելքը: Սա արդեն իսկ կասկածելի է ու օբյեկտիվ մոտեցում չէ»: ¹⁷

ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի գործողությունները դեպքի առթիվ

Մայիսի 25-ին ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակը Նոյեմբերյանի գործառնում մայիսի 15-ին սպանված ժամկետային զինժառայող Լյուքս Ստեփանյանի ծնողների, հարազատների եւ համազուղացիների կողմից զինված ուժերում շարունակական բնույթ կրող մահվան դեպքերի նկատմամբ 2013 մայիսի 18-ին կազմակերպված Երեւան-Սեւան մայրուղում բողոքի ակցիային ՀՀ ոստիկանության, ռազմական ոստիկանության եւ զինվորական հատուկ ուժերի, ներառյալ ՀՀ զինվորական դատախազ Գևորգ Կոստանյանի, ՀՀ պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանի եւ ՀՀ ոստիկանապետ Վլադիմիր Գասպարյանի կողմից երթը խոչընդոտելու վերաբերյալ արձանագրում է, որ

1. բողոքի մասնակից քաղաքացիների նկատմամբ բռնությունների կիրառմամբ սահմանափակվել է քաղաքացիների տեղաշարժի եւ միավորումների ազատության իրավունքը
2. զինված ուժերի ստորաբաժանումները հերթական անգամ օգտագործվել են խաղաղ հավաքի մասնակիցների դեմ, որը համարվում է սահմանադրական նորմի կոպիտ խախտում:

¹⁷ <http://www.aravot.am/2013/05/20/245547/>

Այդ հայտարարությամբը գրասենյակը ՀՀ գլխավոր դատախազից պահանջել է.

1. իրականացնել համապատասխան քննություն եւ պարզել, թե ովքեր են հրաման արձակել զինված ուժերի ստորաբաժանումները իրենց մշտական տեղակայման վայրից Երևան-Սևան մայրուղի տեղափոխել:
2. հարուցել քրեական գործ եւ պատասխանատվության ենթարկել պաշտոնական դիրքը չարաշահած անձանց: 18

Քանի որ քաղաքացիների բողոքի խաղաղ ակցիային խոչընդոտելը և առավել ևս դրանում զինված ուժերի ներգրավումը հակասահմանադրական է, 2013 թ. մայիսի 29-ին Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակը հարցում է հղել ՀՀ պաշտպանության նախարարին՝ խնդրելով պարզաբանել, թե ով կամ ովքեր էին զինված ուժերի ստորաբաժանումներին հրամայել իրենց մշտական տեղակայման վայրից Երևան-Սևան մայրուղի տեղափոխվել:

2013 թ. հունիսի 18-ին ՀՀ պաշտպանության նախարարությունից ստացվել է պատասխան, ըստ որի «18.05.13թ. Երևան-Սևան մայրուղում կազմակերպված բողոքի ակցիային խոչընդոտելու կամ կանխելու հրաման պաշտպանության նախարարության ռազմական ոստիկանության ստորաբաժանումներին չի տրվել, առավել ևս այդպիսի մտադրություն չի էլ եղել:

ՀՀ ՊՆ Սևանի կայազորի ռազմական ոստիկանության բաժինը տեղեկություն ստանալով, որ Երևան-Սևան մայրուղում մարդկային մեծ կուտակումներ կան, որը էական դժվարություններ կարող էր առաջացնել ինչպես զինվորական ավտոշարասյունների ռազմավարական տեղաշարժերին, այնպես էլ ՊՆ ռազմական ոստիկանության աշխատակիցների կողմից օպերատիվ հրատապ միջոցառումների իրականացմանը, այդ իսկ պատճառով ՊՆ ռազմական ոստիկանության բաժնի համապատասխան աշխատակիցները մեկնել են այնտեղ և ընդամենը փորձել են պարզաբանել»:

Փաստորեն ստացվում է, որ Երևան-Սևան մայրուղով տեղաշարժվող քաղաքացիները տեսականորեն կարող էին խոչընդոտել զինվորական ավտոշարասյունների ռազմավարական տեղաշարժին (ի դեպ նմանատիպ ռազմավարական տեղաշարժ

¹⁸ <http://hcv.am/events/%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%BE%D5%A1%D5%AE-%D5%B8%D6%82%D5%AA%D5%A5%D6%80%D5%AB-%D6%85%D5%A3%D5%BF%D5%A1%D5%A3%D5%B8%D6%80%D5%AE%D5%B8%D6%82%D5%B4%D5%A8-%D5%A2%D5%B8%D5%B2%D5%B8%D6%84%D5%AB-%D5%A1%D5%AF/>

կամ դրա անհրաժեշտություն կարծես թե նշված ժամանակահատվածում այդ տարածքում չի նկատվել), այդ պատճառով թույլատրելի է համարվել մեծաքանակ ամբողջական ստորաբաժանումների տեղափոխությունը տվյալ տարածք՝ ուղղակի «պարզաբանման համար»: Իսկ այն, որ նշված «պարզաբանումը» զուգորդվում է Լյուքս Ստեփանյանի հարազատների նկատմամբ բռնության կիրառմամբ, թերևս պաշտպանական գերատեսչության կողմից համարվում է երկրորդական կամ հանդիսանում է «պարզաբանման» ընդունված ռազմավարական միջոց:

Թերևս ավելի ընդունելի կլինեք, եթե ՀՀ պաշտպանական գերատեսչությունն այս անօրինական հրամանը բացատրեր Լյուքս Ստեփանյանի հուղարկավորության արարողությանը մասնակցելու նպատակով զինվորական ստորաբաժանումների տեղափոխման անհրաժեշտությամբ, նաև նշեր, որ ՊՆ նախաձեռնությամբ նմանատիպ ուշադրության կարժանան զինվորական ծառայության ընթացքում մահացած բոլոր զինծառայողները և նրանց ընտանիքները՝ անկախ մահվան պատճառներից և ընտանիքի գործողություններից: Փոխարենը գերատեսչությունը կրկին արդարացնում է զինված ուժերի ապօրինի կիրառումը սեփական քաղաքացիների դեմ և որպես հիմնավորում ներկայացնում առնվազն անտրամաբանական պատճառաբանություններ:

Պատասխանից թերևս պետք է ենթադրել, որ Գեղարքունիքի և Տավուշի մարզի քաղաքացիները մինչ Սևան-Երևան մայրուղով խմբակային ենթակետության մեկնելը, նախապես պետք է ՀՀ ՊՆ-ից տեղեկություն ձեռք բերեն հնարավոր զինվորական տեղաշարժերի մասին, հակառակ դեպքում՝ կարող են ենթարկվել ռազմական ոստիկանության և զինվորական ստորաբաժանումների կողմից անակնկալ շրջափակման:¹⁹

3. Միփան Մովսիսյան

2013 թ-ի հունիսի 2-ին Վազգեն Սարգսյանի անվան ռազմական ինստիտուտում հրազենային վնասվածքից մահացել է կուրսանտ Միփան Մովսիսյանը:

¹⁹ <http://hcv.am/events/%D5%BD%D6%87%D5%A1%D5%B6-%D5%A5%D6%80%D6%87%D5%A1%D5%B6-%D5%B4%D5%A1%D5%B5%D6%80%D5%B8%D6%82%D5%B2%D5%AB%D5%B6-%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%A1%D5%BE%D5%A1%D6%80%D5%AA%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%B8%D6%82/>

Ս. Մովսիսյանը Վանաձոր քաղաքից էր, երեք եղբայրներից ավագը: Կուրսանտի դին բերվել է Ռազմական ինստիտուտ, որտեղ կազմակերպվել է հրաժեշտի արարողություն, որից հետո Սիփանի մարմինը տեղափոխել են Վանաձոր:

Փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայությունում ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդ. 1-ին մասով (Սպանություն) հարուցվել է քրեական: Արմեն Վլադիկի Մելքումյանը ձերբակալված է:

Սիփանի հարազատները պատմում են, որ նա բացառիկ երիտասարդ էր, նրա դաստիարակությունն այնպիսին էր, որ ոչ ոքի չէր հայհոյի կամ նեղացնի: Իսկ սպանության նախնական վարկածին՝ հարազատները չեն հավատում: Նրանց խոսքով Սիփանն այնպիսի տղա չէր, որ վիճաբանություն սարքեր:

Քրեական գործի նախաքննության ընթացքում ձեռք բերված նախնական տվյալների համաձայն՝ հերթափոխի ժամանակ Ա.Մելքումյանի եւ Ս.Մովսիսյանի միջեւ առաջացած վիճաբանության ընթացքում հնչել են փոխադարձ հայհոյանքներ, իսկ Ս.Մովսիսյանի կողմից չկրակողի հասցեին հնչեցված հայհոյանքից անմիջապես հետո, Ա.Մելքումյանը մենահատ կրակոց է արձակել նրա ուղղությամբ եւ պատճառել հրազենային մարմնական վնասվածք: Ս.Մովսիսյանը տեղափոխվել էր «Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ» բժշկական կենտրոն, որտեղ ժամը 22:20-ի սահմաններում մահացել էր:20

ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի աշխատակիցները երկու անգամ փորձել են զրուցել մահացած կուրսանտի հարազատների եւ ընկերների, ինչպես նաեւ հարեւանների հետ, սակայն ներկա գտնվող եւ ընտանիքի բարեկամ ներկայացած անձը եւ կուրսանտները թույլ չեն տվել որեւէ մեկի հետ զրուցել եւ ճշտել դեպքի մանրամասները: Գրասենյակի աշխատակիցներին մշտապես հետևում էր ոչ միայն վերոնշյալ անձը, այլև հավաքվածներից ոմանք, որոնք փորձում էին հսկել յուրաքանչյուր քայլը:

²⁰ <http://haynews.am/hy/1370205457>

Մոտ կես ժամ բազմաթիվ անձանց «հսկողության» տակ գտնվելուց հետո, կազմակերպության աշխատակիցները փորձել են զրուցել հարևաններից մեկի հետ, որը տուն մտնելու ճանապարհին էր, սակայն վարկյաններ անց, հավանաբար Միփանի համակուրացիները, ովքեր նույն ՀՀ ՊՆ Վազգեն Սարգսյանի անվան ռազմական ինստիտուտի կուրսանտներ էին, շրջապատել են կնոջը և փորձել դադարեցնել խոսակցությունը գրասենյակի աշխատակիցների հետ՝ հիմնավորելով, որ հարմար վայրը և ժամանակը չէ զրուցի համար:

Գրասենյակի աշխատակիցների ներկա գտնվելու պահին մշտապես հավաքված են եղել տասնյակ բարձրաստիճան զինվորականներ և կուրսանտներ, Վանաձոր քաղաքի մի շարք բարձրաստիճան պաշտոնյաներ, Վանաձորի քաղաքապետը, ինչպես նաև Գուգարաց թեմի առաջնորդ Տեր Սեպուհ եպիսկոպոս Չուլջյանը:²¹

Դ. Առողջական խնդիրների/ոչ պատշաճ բժշկական ծառայության տրամադրման հետևանքով մահվան դեպքեր

1. Արմենակ Մանուչարի Մկրտչյան

2013 թ-ի հունվարի 17-ին, ժամը 05:30-ին միոկարդի սուր ինֆարկտ հարցականով, թոքային զարկերակացողունի թրոմբոէմբոլիա հարցականով, սուր սիրտ-թոքային անբավարարություն ախտորոշմամբ Կենտրոնական կլինիկական զինվորական հոսպիտալում մահացել է ՀՀ ՊՆ N գորամասի ժամկետային զինծառայող Արմենակ Մանուչարի Մկրտչյանը:

Փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայությունում ՀՀ քր. օր-ի 376 հոդ. 2-րդ մասով (անփույթ վերաբերմունքը ծառայության նկատմամբ, որն անզգուշությամբ առաջացրել է ծանր հետևանքներ) հարուցվել է քրեական գործ և կատարվում է նախաքննություն:²²

²¹ <http://hca.am/events/%D5%B9%D5%B0%D5%A1%D5%BB%D5%B8%D5%B2%D5%BE%D5%A5%D6%81-%D5%B3%D5%B7%D5%BF%D5%A5%D5%AC-%D5%A4%D5%A5%D5%BA%D6%84%D5%AB-%D5%B4%D5%A1%D5%B6%D6%80%D5%A1%D5%B4%D5%A1%D5%BD%D5%B6%D5%A5%D6%80%D5%A8/>
²² http://www.lin.am/arm/armenia_society_150620.html
<http://www.epress.am/2013/01/17/9ինծառայողը-մահացել-է-հոսպիտալում-up.html>

ՀՀ ՊՆ N գորամասի զինծառայող 18-ամյա Արմենակ Մկրտչյանը մինչև հոսպիտալ տեղափոխվելը ջրծաղիկով հիվանդ է եղել: Այս մասին NEWS.am-ի թղթակցի հետ զրույցում ասել է Արմենակ Մկրտչյանի քեռին՝ Նվեր Վարդանյանը:²³

«Մենք առողջ երեխա ենք ուղարկել, բայց այդ ընթացքում ջրծաղիկ է ընկել: Մի օրվա մեջ տարել են սանչաստ, այդ գիշերվա մեջ վատացել է, տարել են հոսպիտալի վերակենդանացման բաժին: 5 օր այնտեղ պառկել է ու էլ չգիտենք ինչ է եղել», - ավելացրեց Արմենակ Մկրտչյանի քեռին: Ինչպես նաև փոխանցեց, որ այս պահին ավելին չի կարող ասել մինչև դատաբժշկական փորձաքննության արդյունքները չստանան: Իսկ փորձաքննության արդյունքները սպասում են, որ մինչև հունվարի վերջ արդեն պատրաստ կլինի:

Ավելի վաղ NEWS.am տեղեկացրել էր, որ ՀՀ ՊՆ N գորամասի զինծառայող 18-ամյա Արմենակ Մկրտչյանը, ով հունվարի 17-ին մահացել է Կենտրոնական կլինիկական զինվորական հոսպիտալում դեկտեմբերին էր զորակոչվել բանակ եւ վախենում էր մթությունից: Այս մասին NEWS.am-ի թղթակցի հետ զրույցում ասաց Մյունիքի մարզի Սվարանց գյուղի գյուղապետ Արթուր Մարգարյանը: Գյուղապետը փոխանցել էր, որ շուրջ 1.5 տարի է, ինչ նա մութն ընկնելուց հետո տանից դուրս չէր գալիս: «Արմենակի մոր պատմելով մի գիշեր շունը կտրել է Արմենակի ճանապարհը հաչացել, որից շատ ուժեղ վախեցել է», - պատմել էր գյուղապետը: Արթուր Մարգարյանը նշել էր նաև, որ Արմենակի ծառայության կարճ ժամանակահատվածում նույնիսկ զորամասից շնորհակալագիր են ստացել, որ նա շատ լավ ծառայող է: «Հունվարի 12-ին Արմենակի պրիսյագն էր: Սակայն մայրը գնացել է զորամաս, ասել են, որ նա կոմայի մեջ է: Այնինչ՝ Արմենակի մայրը հունվարի 9-ին հենց մեր տանից խոսեց Արմենայի հետ եւ պայմանավորվեցին, որ պրիսյագից հետո գնալու են Ջրառատ պրիսյագը հորաքրոջ տանը նշելու», - պատմել էր գյուղապետը:

2. Արտյոմ Գազիկի Հակոբյանը

2013 թ-ի հունվարի 18-ին, ժամը 20:55-ին Կենտրոնական կլինիկական զինվորական հոսպիտալում մահացել է 13.01.2013թ-ից ԿԿԶՀ-ում բուժման մեջ

²³ <http://news.am/arm/news/137459.html>

գտնվող ՀՀ ՊՆ N գործառնասի ժամկետային զինծառայող, շարքային Արտյոն Գագիկի Հակոբյանը /ծնված 1994թ/։ Արտյոն Հակոբյանը գորակոչվել էր 2012 թ-ին Կապանի զինկոմիսարիատից։²⁴

Արտյոն Գագիկի Հակոբյանը Սյունիքի մարզի Քաջարան գյուղից էր։ Քաջարանի գյուղապետը տեղեկացրել է, որ Արտյոնը ավարտել էր ուսումնարանը եւ մեկնել ծառայության։

Նա նշել, որ երեխայի մահվան հետ կապված տարբեր բաներ են ասում, ասում են, թե ջրծաղիկից է մահացել։ Հորեղբոր որդին նշել է, որ Արտյոնը առողջ երիտասարդ էր, երբեւէ գանգատներ չի ունեցել։

Հիշեցնենք, որ «Հեմորագիկ ինսուլտ, սպոնտան մասիվ սուբարախնոիդալ արյունազեղում արտահայտված ուղեղի մեղիալ հատվածներում, ուղեղի այտուց, ուղեղաբնի երկրորդային համախտանիշով, վիճակ տարած ջրծաղիկից հետո» ախտորոշմամբ հունվարի 13-ին ընդունվել է N գործառնասի պարտադիր ժամկետային զինծառայող, շարքային Արտյոն Գագիկի Հակոբյանը։

Ե. Դժբախտ պատահար

1. Արթուր Գևորգյան

2013 թ-ի հունվարի 16-ին, ավտովթար է տեղի ունեցել Վայոց Ձորի մարզում։ Ժամը 15:30-ի սահմաններում Երևան-Երասխ-Մեղրի ավտոճանապարհի 115 կմ հատվածում՝ Արփի գյուղի ճանապարհին, «Ուրալ» մակնիշի 33 16 S համարանիշի ավտոմեքենան դուրս է եկել ճանապարհի երթևեկելի գոտուց և մոտ 40-50 մետր գլորվել է ձորը։²⁵

Փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայությունում ՀՀ քր. օր-ի 377 հոդ. 2-րդ մասով (մեքենաներ վարելու կամ շահագործելու կանոնները խախտելը, որն անզգուշությամբ առաջացրել է մարդու մահ) հարուցվել է քրեական գործ և կատարվում է նախաքննություն։²⁶

²⁴ <http://news.am/arm/news/136599.html>

²⁵ http://henaran.am/news_view.php?post_id=15956

²⁶ <http://www.epress.am/2013/01/16/9ինվորական-«Ուրալը»-գլորվել-է-ձորը-կա.html>

²⁶ <http://www.ilur.am/news/view/6738.html>

Մահացածը Վայք քաղաքի բնակիչ, ՀՀ ՊՆ N զորամասի պայմանագրային զինծառայող Արթուր Գևորգյանն էր, ով, ըստ նախնական տեղեկությունների, եղել է վարորդը, իսկ վիրավորը՝ Արարատի մարզի Արմաշ գյուղի բնակիչ Հուսիկ Ստեփանյանն է:

2. Թովմաս Առաքելյան

2013 թ-ի մայիսի 2-ին, ժամը 06.01-ին տեղեկություն է ստացվել, որ Արարատի մարզի Եղեգնական գյուղում ավտոմեքենա է ընկել ջրանցքը, կան տուժածներ. անհրաժեշտ է օգնություն:

Պարզվել է, որ «Օպել» մակնիշի 35 ՕՏ 105 պետհամարանիշով ավտոմեքենան դուրս է եկել ճանապարհի երթևեկելի հատվածից և շրջվել հարակից Կախանովի ջրանցքը:

Հրշեջ-փրկարարները հատուկ տեխնիկայի միջոցով ավտոմեքենան դուրս են բերել ջրանցքից. ավտոմեքենայում հայտնաբերվել է ՌԴ N ուղեկալի պայմանագրային զինծառայող, կրտսեր սերժանտ՝ 1990 թ. ծնված Թ. Առաքելյանի (Արարատի մարզի Վերին Արտաշատ գյուղ) դին:²⁷

NEWS.am-ի թղթակցի հետ զրույցում Վերին Արտաշատի գյուղապետ Աշոտ Ղազարյանը հայտնել է, որ Թովմասն ունի իրենց մեծ մեկ եղբայր եւ փոքր քույր:

Տղայի հայրն արտագնա աշխատանքի է եղել Մոսկվայում եւ զանգի միջոցով են տեղեկացրել դժբախտ դեպքի մասին, նա հավանաբար այսօր արդեն կվերադառնա Հայաստան: «Շաբաթը մեկ անգամ էր գալիս տուն: Այդ օրը կամ հերթափոխի գնալուց են եղել կամ հերթափոխից գալուց: Մեքենան շրջվել է ջրատարը եւ երեք հոգի տուժել են, մյուս երկուսը կարողացել են դուրս գալ՝ նրանց կյանքին վտանգ չի սպառնում, իսկ Թովմասը դժբախտաբար մահացել է», - մանրամասնեց գյուղապետը:²⁸

²⁷ <http://operativ.am/?p=15701>

²⁸ <http://m.news.am/arm/news/151698.html>

3. Արմեն Ռուստամի Ղուղաբաշյան

Մայիսի 17-ին, ժամը 20:30-ի սահմաններում Հայաստանի ՊՆ N գործառնասի ժամկետային զինծառայող, շարքային Արմեն Ռուստամի Ղուղաբաշյանը, ընդգրկված լինելով վերակարգում, հոսանքահարվել է եւ գիտակցության չգալով մահացել:²⁹

Դեպքի առթիվ հարուցվել է քրեական գործ 376-րդ հոդվածի 2-րդ մասի հատկանիշներով:

4. Ալեքսանդր Ատավին

2013 թ-ի հունիսի 2-ին, ավտովթար է տեղի ունեցել Շիրակի մարզում: Ժամը 20:40-ի սահմաններում ՌԴ քաղաքացի, Կրասնոդար քաղաքի բնակիչ, 27-ամյա Ալեքսանդր Ատավինը, վարելով BMW մակնիշի 34 VO 060 համարանիշի ավտոմեքենան, Գյումրի քաղաքի Բուլվար թաղամասից դեպի Մուշ թաղամաս ընկած ճանապարհահատվածում ավտոմեքենայով կողաշրջվել է:

Ա. Ատավինը ծառայում էր ՀՀ-ում ՌԴ Զինված ուժերի դիվիզիայում, կոչումով ավագ լեյտենանտ էր:³⁰

Զ. Սպանություն

1. Վոլոդյա Մեդրակի Ավագյան

2013 թ-ի մարտի 20-ին ժամը 19.05-ի սահմաններում ՊԲ հյուսիսարևելյան ուղղությամբ տեղակայված գործառնասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական դիրքում մահացու հրազենային վիրավորում է ստացել 1993 թ-ին ծնված Վոլոդյա Մեդրակի Ավագյանը:³¹

Միջադեպի հետ կապված մանրամասները պարզելու համար տարվում է քննություն:

²⁹ <http://lurer.com/?p=101186&l=am>

³⁰ <http://lurer.com/?p=104787&l=am>

³¹ <http://operativ.am/?p=11138/Զինվոր-է-սպանվել>

Վոլոդյա Ավագյանը Լոռիի մարզի Կաթնառատ գյուղից էր, դպրոցն ավարտելուց հետո անմիջապես մեկնել է զինվորական ծառայության:

Նրա համագյուղացիները NEWS.am-ին պատմել են, որ Վոլոդյա Ավագյանն արդեն 1,5 տարվա զինծառայող էր եւ պետք էր աշնանը զորացրվեր: Նա ընտանիքի կրտսեր զավակն է, ուներ երկու քույր, որոնք ամուսնացած են: Ընտանիքը գտնվում է ծանր սոցիալական պայմաններում, աշխատանք չունեն, փոխարենը ծնողները վարկեր ունեն:

Ծնողներին եւ հազարատներին հայտնել են, թե դեպքը անզգուշության հետեւանք է: Զինծառայողները բարձրացել են դիրքեր, զենքը լիցքավորելու ժամանակ դրա օգտագործման կանոնների խախտման հետեւանքով ծառայկցի զենքից կրակոց է արձակվել իր ուղղությամբ, եւ նա տեղում մահացել է: